

Antwoorden op de onderzoeksvragen in het kader van het bestuurskrachtonderzoek Gooi en Vechtstreek

In onze eindrapportage hebben wij verslag gedaan van onze bevindingen inzake de onderzoeken naar de lokale bestuurskracht van vijf gemeenten en de regionale bestuurskracht in de Gooi en Vechtstreek. Onze bevindingen, conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van beide onderzoeken zijn in samenhang beschreven en kunnen naar onze mening niet los van elkaar worden gezien.

Dit document bevat de antwoorden op de vragen die bij de opdrachtformulering aan ons zijn gesteld. De antwoorden op deze vragen zijn in de eindrapportage verwerkt. Hieronder zijn de vragen rechtstreeks beantwoord, soms onder verwijzing naar de eindrapportage. De antwoorden op de losse vragen moeten worden gelezen binnen de strekking van onze geïntegreerde bevindingen en conclusies.

Daarnaast bevat dit document onze antwoorden op de specifieke vragen die door de gemeenten Laren en Wijdemeren aan het onderzoek zijn toegevoegd. Ook hiervoor geldt dat de antwoorden op de losse vragen moeten worden gelezen binnen de strekking van onze geïntegreerde bevindingen en conclusies.

Antwoorden op de vragen bij het bestuurskrachtonderzoek

1. Het onderzoeksbureau beschrijft het referentiekader dat dit onderzoek hanteert voor de beoordeling van de bestuurskracht van de gemeente.

Het door ons gehanteerde referentiekader is beschreven in hoofdstuk 2 van de eindrapportage.

2. Hoe staat het met de bestuurskracht van de gemeente? Is de gemeente in staat tot:

- het adequaat uitvoeren van wettelijke taken;
- het naar behoren bijdragen aan de regionale opgaven zoals geformuleerd in de eerdere rapporten van Winsemius (2013) en Jansen en Te Grotenhuis (2014);
- het omzetten van lokale wensen in eigen ambities en deze realiseren;
- het inspelen op wensen en ambities van andere overheden; en
- het effectief en efficiënt organiseren van de uitvoering van al haar taken en er regie op houden.

Welke eisen stellen bovenstaande taken en opgaven aan de ambtelijke organisatie en het bestuur van de gemeente en wat zijn dan thans de sterkten en zwakten van ambtelijke organisatie en bestuur?

Per gemeente is gerapporteerd over de lokale bestuurskracht (hoofdstukken 4 t/m 8 in de eindrapportage). In de betreffende hoofdstukken is ingegaan op de bovengenoemde aspecten. Ten aanzien van de bijdragen aan de regionale opgaven verwijzen wij naar hoofdstuk 9 in de eindrapportage, waarin uitgebreid ingegaan is op de regionale bestuurskracht en de positie van de vijf gemeenten binnen de regio.

3. Levert een eventuele herindeling van de gemeenten Hilversum, Wijdemeren en Weesp voldoende bestuurskracht in de uitoefening van intergemeentelijke taken op en draagt die bij aan de bovenlokale en regionale ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek? Wat betekent deze eventuele herindeling voor het bestuurlijk optreden van de Gooi en Vechtstreek als geheel?

Een eventuele herindeling van de gemeenten Hilversum, Wijdemeren en Weesp tot een 100.000+ gemeente zal zeker bijdragen aan de bestuurskracht in de uitoefening van intergemeentelijke taken en bijdragen aan de bovenlokale en regionale ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek. Het past dus ook in ons pakket van aanbevelingen. Het zal zorgen voor minder bestuurlijke drukte, omdat met minder gemeenten onderhandeld hoeft te worden over intergemeentelijke en bovenlokale en regionale kwesties. Voor het bestuurlijk optreden van de Gooi en Vechtstreek als geheel naar buiten (bijv. in MRA verband) zal het echter met name van belang

zijn of ook de andere gemeenten in de Gooi en Vechtstreek op één lijn kunnen komen over de gedeelde regionale opgaven en met name ook de uitvoering daarvan. Een fusie tussen alleen Hilversum, Wijdmeren en Weesp lost de in de rapportage gesignaleerde beperkingen in bestuurskracht niet geheel op. Wel zal de groei naar een 100.000+ gemeente de toegang verschaffen tot meer bestuurlijke tafels, wat de gemeente meer mogelijkheden biedt in het bereiken van resultaten. Voor een uitgebreide beschouwing hierover verwijzen wij naar hoofdstuk 11.

- a. **Wat zijn andere opties voor versterking van de bestuurskracht van deze drie gemeenten (qua vorm en qua partners) en hoe realistisch, passend en toekomstbestendig zijn deze? Hierbij moet specifiek gekeken worden naar een toekomstbestendige en op afzienbare termijn haalbare oplossing voor de gemeente Weesp, aangezien GS hebben aangegeven in het advies aan de Minister d.d. januari 2015 dat dit wordt bepaald na de uitkomsten van het bestuurskrachtonderzoek.**

De gemeente Weesp heeft besloten niet deel te nemen aan het onderhavige bestuurskrachtonderzoek. Deloitte heeft dan ook niet de bestuurskracht van de gemeente Weesp onderzocht en is over de uitkomst van het onderzoek van de gemeente Weesp ook nog niet geïnformeerd. Dus over de specifiek voor Weesp toepasselijke varianten kunnen we geen uitspraken doen. In ons advies geven wij aan dat het voor de gemeente Wijdmeren van belang is om op korte termijn de bestuurskracht te versterken. De gemeente Weesp zou kunnen besluiten zich bij een eventuele interventie aan te sluiten (zie hoofdstuk 12).

- b. **Levert een eventuele herindeling van de gemeenten Hilversum en Wijdmeren voldoende bestuurskracht in de uitoefening van intergemeentelijke taken op en draagt die bij aan de bovenlokale en regionale ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek?**

Een herindeling van de gemeenten Hilversum en Wijdmeren zal zorgen voor minder bestuurlijke drukte omdat met minder gemeenten gesproken hoeft te worden over intergemeentelijke en bovenlokale en regionale kwesties. Voor het bestuurlijk optreden van de Gooi en Vechtstreek als geheel naar buiten (bijv. in MRA verband) zal het echter met name van belang zijn of ook de andere gemeenten in de Gooi en Vechtstreek op één lijn kunnen komen over de gedeelde regionale opgaven en met name ook de uitvoering daarvan. Een fusie tussen alleen Hilversum en Wijdmeren lost de in de rapportage gesignaleerde problemen niet geheel op, maar als 100.000+ gemeente wordt wel toegang gekregen tot meer gremia en de grotere omvang positioneert de gemeente sterker binnen de regio.

4. **Levert de huidige samenwerking tussen de gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren en het huidige functioneren van de BEL-combinatie voldoende bestuurskracht in de uitoefening van intergemeentelijke taken op en draagt die bij aan de bovenlokale en regionale ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek?**

De huidige ambtelijke samenwerking tussen de gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren en het huidige functioneren van de BEL-combinatie levert niet voldoende bestuurskracht op in de uitoefening van intergemeentelijke taken en draagt niet of nauwelijks bij aan de bovenlokale en regionale ontwikkeling in de Gooi en Vechtstreek als geheel.

- a. **Wat betekent deze samenwerking voor het bestuurlijk optreden van de Gooi en Vechtstreek als geheel?**

Omdat de gemeenten Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren ieder hun eigen raden en colleges hebben, levert de samenwerking qua bestuurlijk optreden van de Gooi en Vechtstreek als geheel, weinig op. Alleen op het sociaal domein kan de gemeente Huizen in de regio mede namens de BEL-gemeenten ervaringen delen, maar voor andere onderwerpen is er geen sprake van een gedeeld bestuurlijk optreden als HBEL in de Gooi en Vechtstreek als geheel. Hierin zijn de afgelopen jaren ook geen concrete stappen gezet.

- b. **Levert een doorontwikkeling van de BEL-combinatie richting een herindeling voldoende bestuurskracht op voor de gemeenten zelf en voor de regio als geheel? Hierbij wordt onderzocht wat de consequenties zijn voor de BEL-combinatie bij herindeling zonder deelname**

van Eemnes respectievelijk wat de consequenties zijn voor de provincies Noord-Holland en Utrecht als Eemnes wel fuseert met Blaricum en Laren.

Een doorontwikkeling van de BEL-combinatie tot een herindeling zal de bestuurskracht van de drie gemeenten (dan 1 gemeente) mogelijk enigszins kunnen versterken: wij verwachten echter niet dat de ambtelijke organisatie bij herindeling substantieel beter presteert, wel zal de aansturing van de ambtelijke organisatie vanuit het bestuur eenvoudiger zijn, wat kan resulteren in een toename van de bestuurskracht. Ook zal de bestuurlijke drukte in het gebied als geheel verminderen. In onze aanbevelingen voor versterking van de bestuurskracht van de Gooi en Vechtstreek is dit niet als zelfstandige variant opgenomen, omdat daarin voor de middellange termijn wordt uitgegaan van een maximaal 3 gemeenten oplossing. Daarin zien wij geen ruimte voor een BEL-fusie. Voor Eemnes geldt dat deze gemeente naar eigen inzicht wel of niet kan aansluiten bij de herindelingsvarianten.

c. Levert een doorontwikkeling van de samenwerking tussen de BEL-combinatie (al dan niet met Eemnes) en Huizen voldoende bestuurskracht op voor de gemeenten zelf en voor de regio? Hierbij wordt in ieder geval het model Ten Boer-Groningen en een herindeling onderzocht.

Doorontwikkeling van de HBEL-samenwerking tot herindelingsvarianten maakt wat ons betreft onderdeel uit van het aanbevolen ARHI traject. Zoals in hoofdstuk 12 is aangegeven bevelen wij aan dat de gemeenten daarbij tot uiterlijk medio 2019 de gelegenheid krijgen om eigen keuzes en voorkeuren hiervoor te formuleren in overleg met hun bevolking en om – onder regie van de provincie – hierover zo mogelijk tot onderlinge overeenstemming te komen. Wat betreft de doorontwikkeling van de huidige samenwerking, richting een Ten Boer-Groningen model, hebben wij geconstateerd dat hierin geen concrete stappen zijn gezet en dat voor verdergaande samenwerking blijkbaar onvoldoende draagvlak en/of urgentiegevoel bestaat.

Zowel een herindeling als een verdere ambtelijke samenwerking zal leiden tot een minder kwetsbare ambtelijke organisatie vanwege de toenemende schaalgrootte. In Huizen wordt aangegeven dat de schaal van de HBEL-organisatie merkbare voordelen met zich meebrengt. Bij een herindeling zal, in tegenstelling tot verdere samenwerking, de bestuurlijke drukte in de regio aanzienlijk afnemen. Herindeling als interventie sluit in onze optiek dan ook beter aan bij onze bevindingen dan een ambtelijke samenwerking, die zich vooral op de lokale situatie richt.

d. Zijn er voor de gemeenten Blaricum, Laren en Huizen nog andere opties voor versterking van de bestuurskracht (qua vorm en qua partners) en hoe realistisch, passend en toekomstbestendig zijn deze?

Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 12.

5. Concluderend: Wat moet(en) de volgende stap/stappen zijn in de bestuurlijke herinrichting van de Gooi en Vechtstreek? Hierbij moet worden geadviseerd over de daadwerkelijke implementatie van deze stappen.

Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 12.

Antwoorden op de specifieke vragen van de gemeente Laren

Hoe staat het met de bestuurskracht van de gemeente? Specifiek: is de gemeente in staat tot het organiseren van de dienstverlening voor inwoners? En wat zijn dan de sterkten en zwakten van ambtelijke organisatie en bestuur?

In hoofdstuk 7 over de gemeente Laren is ingegaan op de rol van de gemeente als bestuurder, dienstverlener, partner en organisatie.

Hoe belangrijk is onze zelfstandigheid?

- a. Wat is de toegevoegde waarde van het lokale bestuur van burgemeester, wethouders en gemeenteraad voor de inwoners op de huidige schaal? Hoe ervaren de inwoners van Laren een “bestuur dicht bij de inwoners”, en wat is daarbij vooral belangrijk? Welke problemen verwachten inwoners bij “bestuur op afstand”?**

Wij hebben geen onderzoek onder de inwoners van de deelnemende gemeenten gedaan, maar wel is tijdens het rondetafelgesprek met de maatschappelijke organisaties in de gemeente Laren expliciet doorgevraagd naar het bovenstaande. In de rapportage is daar ook op ingegaan. Men ervaart het directe contact met burgemeester en wethouders als positief. Mede vanwege het gevoel dat de ambtelijk apparaat van de BEL combinatie meer op afstand staat, vindt men dat direct contact belangrijk. Echte problemen bij een bestuur op afstand lijkt men echter niet te verwachten, mits er een contactpersoon is waar men snel terecht kan en duidelijke antwoorden van krijgt. Daarbij wordt aangegeven dat het bijvoorbeeld zou kunnen gaan om een dorpswethouder die op de hoogte is van de ins en outs van Laren. Wel verwacht men dat een fusie zal leiden tot een sterker ambtelijk apparaat.

- b. Heeft het college en de gemeenteraad voldoende invloed en controle op de Gemeenschappelijke Regelingen waaraan Laren deelneemt?**

De gemeente Laren werkt in 9 verschillende verbonden partijen samen met andere organisaties (verbonden partijen zoals de BNG buiten beschouwing gelaten). In deze 9 verbonden partijen wordt er met 15 verschillende medeoverheden samengewerkt. Op het beleid en de bestedingen van de middelen door verbonden partijen heeft de gemeente Laren minder rechtstreekse bestuurlijke invloed. De zeggenschap wordt gedeeld met anderen. Samenwerken betekent dan ook voor een deel 'loslaten'. Voor de BEL-organisatie geldt dit loslaten in iets mindere mate vanwege de korte lijnen. Zoals in de eindrapportage is aangegeven, wordt door het delen en overdragen van zeggenschap op veel taakgebieden het begrip zelfstandig bestuursorgaan wel gedevalueerd en wordt de mogelijkheid om op deze taken effectief bestuurlijk toezicht en democratische controle te houden bemoeilijkt. Dat wordt ook daadwerkelijk zo gevoeld door de gemeenteraden, gelet op het feit dat raadsambassadeurs in het leven zijn geroepen, wat weer heeft geleid tot extra bestuurlijke drukte.

- c. In hoeverre heeft de gemeenteraad voldoende zeggenschap over haar begroting? En is zij in staat om door het maken van keuzes aan de inkomens- en uitgavenkant om haar begroting langjarig in evenwicht te houden?**

De gemeente heeft een belangrijk deel van de begroting bestemd voor de kosten van de diverse samenwerkingsverbanden. Deze samenwerkingsverbanden, waaronder met name de BEL Combinatie, hebben er toe bijgedragen dat zelfstandigheid van de gemeente behouden is gebleven. Samenwerken is loslaten, ook financieel. De zeggenschap over een deel van de begroting moet dan ook worden gedeeld. 22% van de begroting is gekoppeld aan verbonden partijen, 29% aan de BEL Combinatie. Dit houdt in dat de helft van de begroting de rechtstreekse invloed van de gemeenteraad en het college in meer of mindere mate is beperkt, zie ook hoofdstuk 7. Uit onze analyse komen geen grote financiële risico's naar voren. Wel is de gemeente met de kleine begroting relatief gevoelig voor de financiële gevolgen van het rijksbeleid.

d. Wat wordt gezien als essentiële kenmerken van een zelfstandige gemeente?

In dit onderzoek wordt bestuurskracht beschouwd als “kunnen wat je wilt”. Dus de mate van bestuurskracht die nodig is wordt mede bepaald door eigen ambities en opgaven van gemeenten. De “ondergrens” is daarin het kunnen voldoen aan wettelijke en gebruikelijke bestuurlijke eisen voor lokale overheden, daaronder valt ook dat de organisatie en financiële positie van de gemeente toereikend zijn. In het kader van dit onderzoek onderzoeken we overigens de werking van het totaal van het bestuurlijk systeem. Daarin blijkt dat ook als individuele gemeenten kunnen voldoen aan de “essentiële kenmerken” van een zelfstandige gemeente dat nog niet betekent dat het systeem als geheel adequaat functioneert.

Wat is de bestuurlijke kwaliteit van Laren in vergelijking tot de verwachte bestuurskwaliteit van bijvoorbeeld een gefuseerde BEL-gemeente?

Een fusie van de BEL gemeenten zal in ieder geval leiden tot minder bestuurlijke drukte op BEL-niveau, minder bestuurskosten, alsmede tot een eenduidiger aansturing van de BEL organisatie. Het zal echter niet een grote meerwaarde hebben voor de positie van BEL-gemeenten in de regio als geheel, tenzij de ambtelijke ondersteuning van de bestuurders op de regionale dossiers substantieel verbetert. Dat is nu een kwetsbaar punt.

Wat is de waarde -rationeel en emotioneel- van de volgende stellingen:

- a. In Laren bepalen we liever zelf wat er gebeurt op het terrein van bestemmingsplannen, evenementen, winkeltijden, museum, zwembad, Brinkhuis e.d.**
- b. De beperkte opgave voor Laren rechtvaardigt een effectiever en efficiënter bestuur, in navolging op de ambtelijke fusie.**

Wij hebben deze stellingen voorgelegd aan de deelnemers van het rondetafelgesprek. Er werd aangegeven dat men inderdaad graag liever zelf bepaalt wat er gebeurt op de genoemde terreinen, maar men geeft tegelijkertijd ook aan dat dit niet een niet-effectief en niet-efficiënt bestuur zou mogen rechtvaardigen. De deelnemers gaven (in ruime meerderheid) aan dat zij verwachtten dat er nog voldoende invloed uitgeoefend kan worden op de genoemde onderwerpen na een fusie, maar vinden vooral één aanspreekpunt belangrijk.

Antwoorden op de specifieke vragen van de gemeente Wijdmeren

Wat zijn de kansen en bedreigingen als Wijdmeren de komende jaren (zeg minimaal 10-15 jaar) zelfstandig blijft?

Uit zowel het zelfbeeld, het omgevingsbeeld en het professioneel beeld blijkt dat de bestuurskracht van de gemeente Wijdmeren onvoldoende is en dat opschaling (in ieder geval van de ambtelijke organisatie) op korte termijn geboden is. Dit is nodig vanwege actuele vraagstukken die om een oplossing vragen (o.a. bedrijfsvoering en beleidsontwikkeling, kernenbeleid en projecten) en vooral ook nodig vanuit de noodzaak om ook op langere termijn ontwikkelingen te kunnen entameren en begeleiden die van belang zijn voor de burgers van Wijdmeren (sociaal-maatschappelijk, economisch, infrastructuur e.d.). Investeren in zelfstandigheid is in onze optiek niet zinvol, omdat de huidige organisatie niet voldoet aan de huidige eisen (er zijn taakgebieden niet bezet en ondersteuning van gemeente Hilversum is noodzakelijk) en er blijven bovendien nieuwe ontwikkelingen op de gemeente afkomen (o.a. Omgevingswet) die weer nieuwe eisen gaan stellen. Het risico is daardoor te groot dat de gemeente achter de feiten aan blijft lopen, wat ten koste gaat van de inwoners.

Welke kansen en bedreigingen zijn er om de eigen identiteit van onze dorpen te behouden en de ambities van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties waar te maken?

Uit het omgevingsbeeld komt duidelijk naar voren dat de ambities van de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties momenteel moeilijk van de grond komen. De gemeente is onvoldoende in staat daarbij structureel te ondersteunen. Ten aanzien van de eigen identiteit geeft men in de rondetafelgesprekken aan dat de fusie van 2002 niet heeft geleid tot een wijziging van de eigen identiteit van de kernen en dat zij daar ook niet bang voor zijn indien er sprake zou zijn van een volgende fusie. Zij hopen wel dat een sterker ambtelijk apparaat dan zal leiden tot een impuls voor nieuwe ideeën en plannen. Op dit moment worden initiatieven door de organisatie, hoe goed ze hun best ook doen, afgehouden omdat er onvoldoende tijd is.

Een andere kans voor het behoud van de identiteit van de dorpen is dat de gemeente meer vorm en inhoud gaat geven aan het kernenbeleid.

Is het ambtelijk apparaat van de gemeente Wijdmeren sterk genoeg voor de nabije toekomst? Wellicht is het mogelijk de omvang van ons ambtenarencorps te “benchmarken” met gemeenten van vergelijkbare omvang. Welke nieuwe taken komen op ons af en wat vragen die van onze ambtenaren?

Het ambtelijk apparaat is, mede vanwege de doorgevoerde bezuinigingen, te kwetsbaar geworden. De gemeente Wijdmeren heeft diverse opgaven (waaronder het ontwikkelen van het Plassengebied) die het ambtelijk apparaat momenteel niet aan kan. Door maximale inzet vanuit de organisatie gebeurt er nog relatief veel in de gemeente, maar de rek is eruit. Ook op het gebied van het sociaal domein, het ruimtelijk-economisch beleid (denk aan de Woningwet en de nieuwe Omgevingswet) en op diverse regionale dossiers dient nog veel te gebeuren. Van de organisatie wordt gevraagd deze ontwikkelingen te vertalen naar de lokale situatie, op onderdelen in nauwe samenwerking met de inwoners. Dat komt nu onvoldoende van de grond en naar onze mening is dat een blijvend probleem. Zie verder hoofdstuk 8 van de rapportage.

Hoe aantrekkelijk is/blijft een kleine gemeente als Wijdmeren voor ambtenaren (ambtelijke kwaliteit en kwantiteit)?

Kleine gemeenten hebben algemeen gesteld als voordeel dat er sprake is van korte lijnen met het bestuur en inwoners. Voor medewerkers kan dat aantrekkelijk zijn. Ze zijn immers direct betrokken bij zowel het bestuurlijke en het operationele proces. Het nadeel van kleinere gemeenten is dat dossiers over het algemeen minder complex en uitdagend zijn. Ook zijn er binnen kleinere organisaties met eenpersoons functies minder mogelijkheden om specialistische kennis te ontwikkelen en te sparren met directe collega's over vraagstukken om zo de kwaliteit van oplossingen te verbeteren. De uitdaging moet er dan in worden gevonden om de kennis elders te halen en te delen, bijvoorbeeld bij andere gemeenten. Vaak ontstaan binnen kleinere organisaties generalistische functies waarbij bepaalde taken “erbij” worden gedaan, wat taakgebieden kwetsbaar maakt en het risico ad hoc aanpakken en brandjes blussen vergroot. Dat kan het werken in een kleine organisatie minder aantrekkelijk maken. Ten slotte zijn de arbeidsvoorwaarden bij een kleinere gemeente minder gunstig ten opzichte van een grote gemeente.

Wat is het risico van niet in te vullen uitval van ambtenaren en wat betekent dit voor de behandeling van belangrijke dossiers?

Deze vragen zijn hierboven al beantwoord.

Is de financiële positie van Wijdemeren ook op termijn gezond met inachtneming van de relatief lage Algemene Uitkering, de vergrijzing en het te verwachten beroep op de financiële middelen van de Jeugdwet en de WMO? Zijn we ook op termijn in staat om onze dorpskernen financieel en inhoudelijk leefbaar te houden?

Uit onze analyse blijken geen grote financiële risico's voor de gemeente Wijdemeren, wel aandachtspunten. Vergrijzing, het relatief hoge beroep op Wmo voorzieningen en de relatief beperkte reserves zijn daar voorbeelden van. Hoe duurzaam de financiële positie is, hangt mede af van de keuzes die worden gemaakt, de noodzaak van investeringen en de ontwikkelingen in het rijksbeleid. Wijdemeren is als kleine gemeente relatief kwetsbaar voor schommelingen in de omvang van het gemeentefonds.

Belangrijkste aandachtspunt die voortkomt uit het onderzoek vormt echter de kosten van investeringen in de organisatie. De structurele lasten hiervan zijn fors. Wij hebben plannen gezien voor een eerste impuls van 17 fte/ca. € 1 miljoen. De hiermee gemoeide budgetten kunnen niet beschikbaar komen voor de eveneens noodzakelijke investeringen in het plangebied en de uitvoering van het kernenbeleid. Gegeven de reeds hoge woonlasten wordt het ook steeds lastiger om via die weg extra middelen te genereren.

Wat zijn de te verwachten financiële gevolgen (positief/negatief) voor de gemeente Wijdemeren bij samenwerking/fusie?

De financiële gevolgen van een bestuurlijke fusie zijn anders dan die van een samenwerking. In beide gevallen is sprake van een (theoretisch) financieel schaalvoordeel in de ambtelijke organisatie en de huisvesting. Bij een fusie komt daar bij dat de bestuurskosten afnemen (minder bestuurders). De bijdrage uit het gemeentefonds (de vaste bijdrage per gemeente) daalt echter bij een fusie ook. Uit diverse onderzoeken blijkt overigens dat financiële voordelen zich in de praktijk helemaal niet of pas op termijn voordoen. Wel is door de schaa sprong vaak sprake van "minder meerkosten". Minder kwetsbaarheid en meer kwaliteit zijn naast kostenreductie belangrijke resultaatgebieden van fusie of samenwerking. In de situatie van Wijdemeren ligt bij kwaliteit en kwetsbaarheid de urgentie.

Wat zijn de specifieke kansen van intensievere samenwerking dan wel fusie met Weesp?

De gemeente Weesp maakt geen onderdeel uit van het door ons uitgevoerde onderzoek. Intensievere samenwerking dan wel fusie met Weesp zal naar onze mening echter waarschijnlijk onvoldoende zijn. De provincie heeft aangegeven dat men zich zorgen maakt over de positie van de gemeente Weesp. In hoeverre de gemeente kwetsbaar is, hebben wij niet onderzocht. Het samenvoegen van of samenwerken door twee kwetsbare gemeenten is in ieder geval niet wenselijk, want weinig kansrijk. Wij verwachten ook niet dat bij fusie de nieuwe gemeente bij deze schaal zal bijdragen aan de versterking van de positie van de Gooi en Vechtstreek in bijvoorbeeld de MRA.

Waarom en waarvoor zijn andere partners precies nodig?

1. **Wat hebben potentiële partners te bieden?**
2. **Welke gedeelde belangen zijn er met gemeenten in de omgeving?**
3. **Welke samenwerkingsvormen zijn mogelijk?**
4. **Welke schaal is passend?**

Voor de antwoorden op deze vragen verwijzen wij graag naar de conclusies en aanbevelingen in het rapport.